

ŠLO ŠEST DRATARŮ Z ČECH DOMŮ, DO ROVNÉHO². — ZPÍVALI si cestou, helékali, od zeme tancovali; vždyť šli domů a každý pár zlatých v kapse nesl. — Šli přes Javorinu³. Uprostřed vrchu zapadla je mhlá tak hustá, že neviděli jeden druhého. Šli přece jen po paměti, držíce se za ruce, ale cože, viděli záhy, že nemožno dále jíti bez nebezpečení života. — Sedli tedy a čekali, až se vyjasní. — Když se konečně rozemžilo, viděli, že z cesty zbloudili. — Ulekli se všickni, neboť těžko v lese takovém cestu hledati. Nuž ale nezbyvalo nic jiného než přece jen cestu hledati, neboť noc se blížila, lační byli všickni, a v kapse ani omeliny⁴. — Čím více ale cestu hledali, tím více je mátalo, nevěděli si již poraditi. Tu zvolal jeden z nich všecek již zemdlen a domrzen: „Keby smo len na voláku chyžu prišli, a čo by v něj aj škapatní boli!“ — Sotva to dořekl, tu znenadajky světélko před nimi se zablesklo, a jdouce proti němu, přišli k osamělému dvoru. — Zatloukli na dvéře a dvéře samy se jim otevřely. — Vešli dovnitř a v ústrety přišel jim černý muž, tázaje se jich, co chtějí. I prosili ho o nuocku a kousek jídla. — „Dám vám nuocku, aj dobrú večeru, keď sa uvolíte uhádnuť tri hádky, ktoré ja vám potom dám.“

Drataři hned, že ano, že uhodnou. — „No dobre, keď ale něuhádněť, zle pochodíte. Nuž podť.“ To řka, obrátil se do chýže. — Pět dratarů šlo za ním, jen ten nejmladší, jemuž se, že hloupý je, posmívali, ten zůstal pozadu. — Poznal on škapatníka podle koňské nohy a

¹ Čertu.

² Vesnice v Trenčínské stolici, odkudž mnoho dratarů do světa chodí.

³ Nejvyšší vrch v Nitranské stolici, na samých hranicích Moravy.

⁴ Drobtů.

věděl, že je zle. — Přezehnaje se, zůstal pod širým nebem stát a prosil Pánaboha o radu a pomoc. — Když se pomodlil, vešel za druhými do jizby a vlezl si za pec. — Bratři sedíce za stolem, bláhali si při jídle a pití, a když nechtěl s nimi, vysmáli se mu. — Když se najedli a napili dovůle, přijde tu ke stolu škapatný a sedna mezi ně ptá se jich: „Nuž hádajte, z čoho je ten stuol?“ — Hádali bratří, první, že z dřeva lipového, druhý javorového, třetí dubového, čtvrtý habrového, pátý jasanového, — ale škapatný vždy jen hlavou zavrtěl. — Tu se ozval nejmladší dratar ze zápecí: „Z konskej kože je ten stuol!“ — I ohlídl se škapatný a zamračil. — Ten to uhádl.

„A z čohože sú postoliny?“ — ptal se dále. — Zase drataři hádali, že snad ze železa, nebo mosazu, nebo mědi, — ale neuhodli, až ze zápecí se ozval zase hlas nejmladšího: „Z konských písčel⁵ sú postoliny!“ — I zasípěl zlostí škapatný. — Zase uhádl. — „A z čoho sú tie poháry?“ zeptal se škapatný po třetí, zdvihna plný pohár se stolu. — Bratří vidouce již, koho před sebou mají, třásli se strachem, jeden hádal ze skla, druhý ze stříbra, třetí ze zlata, — až tu nejmladší zvolal: „Z konských kodrvanou⁶ sú tie poháry, a tys škapatný!“ — Jak to nejmladší dratar dořekl, zarehotal se škapatný, až se chýže otrásla. „Keby to něbol ten uhádol, bol bych vás všeckých rozdrapil!“ — zařval a ven vylítl. Jako když se vítr do skuliny zasekne, tak to zapísklo po hoře, až dratarům vlasy dubkem vstaly. Po škapatníku zůstalo jen trochu smradu. Když se drataři vzpamatovali, děkovali svému kamarádu, že jim život zachránil, i ptali se ho, kdo mu řekl, jak má odpovídati. „Pánbožok mně to dal na rozum, keď som ho pýtal“, odpovéděl mladý dratař. — Před zo-

⁵ Hnáty z nohy.

⁶ Kopyt.

⁷ Prosil.

rami vydali se na cestu a šťastně domů se dostali; žádnému ale, co živi byli, jméno škapatného z úst nevyšlo, a když ho kdo vzpomněl, hned odplivli řkouce: „Něch sa zapadně!“